

Nas?ls?n?z? Ya?am Kalitesi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Nas?ls?n?z? Ya?am Kalitesi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26438>

Özet

Nas?ls?n?z? Ya?am Kalitesi Ölçe?i, Türkiye'deki psikometrik ara?t?rmalar ba?lam?nda kullan?lan bir **uyarlama** ölçe?idir. Bu araç, özellikle **çocuklar?n** hastal?k yönetimi ve ya?am kalitesi üzerindeki e?itim ve izleme programlar?n?n etkilerini de?erlendirmek amacıyla kullan?lm??t?r. Ölçek, 2015 y?l?nda Ekici ve Cimete taraf?ndan gerçe?leştirilen ve **ast?m** e?itimi alan çocuklar?n hastal?k yönetimi ve **ya?am kalitesi** düzeylerini inceleyen bir çal??mada uygulanm??t?r. Ölçe?in temel amacı, kronik bir hastal??a sahip bireylerin sa?l?kla ili?kili ya?am kalitesindeki de?i?iklikleri nicel olarak belirlemektir.

Ölçe?in orijinal kayna?? belirtilmemi? olsa da, bir **uyarlama** olmas?, geçerli?i ve güvenilirli?i kan?tlanm?? yabancı bir araç?n Türk kültürüne adapte edildi?ini göstermektedir. Bu tür adaptasyonlar, genellikle ilgili popülasyonun (bu durumda **ast?m** hastas? çocuklar) günlük ya?am, fiziksel aktivite ve duygusal iyilik hali üzerindeki etkileri de?erlendirmeye odaklan?r.

Anahtar Kelimeler

Ya?am Kalitesi, Ast?m, Çocuk Sa?l???, Psikometri, Ölçek Uyarlama, Pediatri, Kronik Hastal?k Yönetimi.

Yazarlar

Behice Ekici, Gülten Cimete.

Amaç

Bu ölçe?in temel amacı, özellikle kronik sa?l?k ko?ullar?na sahip popülasyonlarda, bireylerin alg?lanan **ya?am kalitesi** düzeylerini ölçmektir. Ekici ve Cimete'nin çal??mas?nda, ölçek, uygulanan bir e?itim ve izleme program?n?n ast?ml? çocuklar?n hastal?klar?n? yönetme becerileri ve dolay?s?yla ya?am kaliteleri üzerindeki olumlu etkilerini de?erlendirmek için kullan?lm??t?r.

Ölçek, sa?l?k profesyonellerine, uygulanan müdahalelerin ve tedavi rejimlerinin hastalar?n subjektif iyilik hallerine ne ölçüde katkıda bulundu?unu gösteren objektif veriler sa?lamay? hedefler. Bu, özellikle çocukluk ça?? **sa?l???** alan?nda, tedavi sonuçlar?n?n sadece klinik parametrelerle de?il, aynı zamanda hastan?n deneyimledi?i ya?am kalitesiyle de de?erlendirilmesi gerekti?i ilkesine dayan?r.

Ölçülen Yap?

Ölçek, Sa?l?kla ?li?kili Ya?am Kalitesi (HRQoL) yap?s?n? ölçmektedir. HRQoL, bir bireyin genel refah?n?n ve ya?am memnuniyetinin, fiziksel ve zihinsel sa?l?k durumundan nas?l etkilendi?ini

ifade eden çok boyutlu bir yap?d?r. Çocuklar için geli?tirilen bu tür ölçekler genellikle fiziksel i?levsellik, duygusal i?levsellik, sosyal i?levsellik ve hastal?k semptomlar? gibi alanlar? kapsar.

Uyarlama ölçe?i oldu?u varsay?ld???nda, ölçek maddelerinin ast?m gibi solunum yolu rahats?zl?klar?n?n günlük aktiviteler, okul performans?, uyku düzeni ve aile içi ili?kiler üzerindeki etkilerini de?erlendirmesi beklenir. Bu ba?lamda, ölçek, çocuklar?n kronik hastal?klar?yla ba?a ç?kma düzeylerini ve hastal???n neden oldu?u k?s?tlamalar? ne ölçüde alg?lad?klar?n? belirlemeye yard?mc? olur.

Geçerlik

Ölçe?in kaynak verilerinde spesifik geçerlik (**Geçerlik**) analizlerine dair detayl? bilgi sunulmam???r ("-"). Ancak, ölçe?in akademik bir dergide yay?mlanm?? bir çal??mada kullan?lm?? olmas?, çal??may? yürüten ara?t?rmac?lar?n ölçe?in Türk popülasyonunda kullan?m için uygunlu?unu sa?lamak amac?yla gerekli ön geçerlik çal??malar?n? (örne?in, dilsel ve kültürel **uyarlama**) yapt???n? dü?ündürmektedir.

Sa?l?kla ?li?kili Ya?am Kalitesi ölçeklerinde beklenen geçerlik türleri aras?nda yap? geçerli?i (faktör analizi ile), ölçüt geçerli?i (benzer QoL ölçekleri veya klinik göstergelerle korelasyon) ve ay?rt edici geçerlik (sa?l?kl? ve hasta gruplar?n? ay?rma yetene?) bulunur. Bu ölçe?in tam psikometrik geçerlik kan?tlar? için, temel çal??man?n (Ekici & Cimete, 2015) tam metnine ba?vurulmas? gerekmektedir.

Güvenirlik

Kaynak verilerde ölçe?in güvenilirlik (**Güvenirlik**) katsay?lar?na dair spesifik bir bilgi bulunmamaktad?r ("-"). Tipik olarak, psikometrik araçlar?n güvenilirli?i, iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa katsay?s?), test-tekrar test güvenilirli?i ve yar?ya bölme güvenilirli?i gibi yöntemlerle de?erlendirilir.

Bir **uyarlama** çal??mas?nda, ölçe?in yeni kültürdeki iç tutarl?l???n?n yüksek (genellikle 0.70 ve üzeri) olmas? beklenir. Bu yüksek tutarl?l?k, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? (Ya?am Kalitesi) ne kadar tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Ölçe?i kullanan ara?t?rman?n tam metni, bu kritik güvenilirlik verilerini içerecektir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör analizine (boyutlulu?una) ili?kin detaylar kaynakta mevcut de?ildir. Ya?am Kalitesi ölçekleri genellikle çok boyutludur ve birden fazla alt boyutu (örne?in, Fiziksel ??levsellik, Duygusal ??levsellik, Sosyal ??levsellik) ölçer.

Ölçe?in orijinal formunun yap?s?na ba?l? olarak, adaptasyon çal??mas?nda Do?rulay?c? Faktör

Analizi (DFA) veya Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) yöntemlerinin kullan?lm?? olmas? muhtemeldir. Bu analizler, ölçe?in maddelerinin, teorik olarak ölçmesi beklenen yap?sal boyutlarla uyumlu olup olmad???n? do?rulamaya yarar.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Kaynakta belirtilmemiştir. Ya?am kalitesi ölçekleri genellikle Likert tipi derecelendirme (örne?in, 1=Hiçbir zaman, 5=Her zaman) kullan?r.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Kronik hastal??? olan çocuklar (Özel olarak **ast?m** hastas? çocuklar).

Ya? Grubu: Kaynak çal???maya göre çocuk popülasyonu (Genellikle 6-18 ya? aral??? beklenir).

Popülasyon Detaylar?: Ast?m e?itim ve izleme program?na kat?lan çocuklar. Çal???ma, çocuklar?n hastal?k yönetimi becerilerini ve ya?am kalitesini de?erlendirmeye odaklanm???tır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim veya ebeveyn bildirim formu (Çocuklar?n ya? grubuna ba?l? olarak de?i?iklik gösterebilir).

Anahtar Kelimeler

Sa?l?k Psikolojisi, Pediatrik QoL, Kronik Hastal?k, Ölçek Geli?tirme, Güvenirlik, **Geçerlik**, Psikometrik Özellikler.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek 2015 y?l?nda yay?mlanan bir makalede kullan?lm???tır. Sorumlu yazar?n ileti?im bilgileri mevcuttur.

Sorumlu Yazar ?leti?im: behiceekici@hotmail.com

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m izni veya ücret bilgisi mevcut de?ildir. Akademik kullan?m için yazar ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir.

Testin Kullan?m Y?l?: 2015 (Referans çal???man?n yay?nland??? y?l).

Kaynaklar

Ekici B, Cimete G (2015) Effects of an asthma training and monitoring program on children's

disease management and **quality of life**, *Turkish Thoracic Journal*, 16: 158-65. DOI: 10.5152/ttd.2015.4869

Çal??man?n tam metnine a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: turkthoracj.org

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: nasilsiniz-yasam-kalitesi-olcegi-toad.pdf

Nas?ls?n?z? Ya?am Kalitesi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r.

Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte bulunmamaktad?r. Maddelerin içeri?i ve derecelendirme sistemi için Ekici ve Cimete (2015) referans çal??mas?n?n tam metnine ba?vurulmas? gerekmektedir.